

SCRIPTORVM CLASSICORVM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

C. VALERII CATVLLI
CARMINA

RECOGNOVIT
BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRVXIT

R. A. B. MYNORS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

Oxford University Press, Great Clarendon Street, Oxford OX2 6DP
Oxford University Press is a department of the University of Oxford.
It furthers the University's objective of excellence in research, scholarship,
and education by publishing worldwide in

Oxford New York

Auckland Cape Town Dar es Salaam Hong Kong Karachi Kuala Lumpur
Madrid Melbourne Mexico City Nairobi New Delhi Shanghai Taipei Toronto

With offices in

Argentina Austria Brazil Chile Czech Republic France Greece
Guatemala Hungary Italy Japan South Korea Poland Portugal
Singapore Switzerland Thailand Turkey Ukraine Vietnam

Oxford is a registered trade mark of Oxford University Press
in the UK and in certain other countries

Published in the United States
by Oxford University Press Inc., New York

© Oxford University Press 1958

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means,
without the prior permission in writing of Oxford University Press.
Within the UK, exceptions are allowed in respect of any fair dealing for the
purpose of research or private study, or criticism or review, as permitted
under the Copyright, Designs and Patents Act, 1988, or in the case of
reprographic reproduction in accordance with the terms of the licences
issued by the Copyright Licensing Agency. Enquiries concerning
reproduction outside these terms and in other countries should be
sent to the Rights Department, Oxford University Press,
at the address above.

ISBN 0-19-814604-3

19 20 18

Printed in Great Britain on acid-free paper by
Biddles Ltd., King's Lynn, Norfolk

PRAEFATIO

CATULLI carmina, quotquot supersint, exeunte demum saeculo post Christum natum tertio decimo ex obliuione in Itolorum studiosorum notitiam prodiisse iam satis constat; unicum illud exemplar repperisse (quo in loco, nescimus) notarium quendam Veronensem testatur epigramma Beneuenui de Campexanis Vicentini, quod ad libri nostri calcem lector inuenies.¹ Archetypi huius, post breue tempus (quoad scimus) deperditi, textum redintegrare nobis labor primus incumbit; quo functuri ne inter codices manu scriptos diutius haereamus (extant enim fere centum decem),² inuenit praedecessorum nostrorum diligentia tres saeculo quarto decimo in Italia septentrionali exaratos, qui haud minus fide quam aetate ceteris praesent.

Antiquissimus, nisi fallor, et quodam modo sincerissimus codex est Oxoniensis bibliothecae Bodleianae Canonicianus class. lat. 30 (O), optime scriptus ab homine uix satis docto, sedulo tamen ac modesto, et qui saepe quod non intellexisset describere mallet quam textum coniecturis sollicitare. Desunt et litterae initiales et tituli carminum, quos tamen notis indicauit addendos; addita est tantum imago pulchra auctoris. In lucem protulit anno MDCCCLXVII R. Ellis, fundamentum textus cum Parisino posuit anno MDCCCLXXIV Aemilius Baehrens.

Oxoniensi proximus, permaximi et ipse pretii, accedit

¹ De his rebus scripserunt inter alios R. Ellis, *Catullus in the XIVth Century* (Londini MCMV), et B. L. Ullman, *Studies in the Italian Renaissance* (Romae MCMLV), 81-115, 195-200; de Beneuenuo nuper egit R. Weiss in *Bollettino del Museo Civico di Padova* xliiv (MCMLV).

² Codicum laterculum publici iuris fecit anno MCMVIII W. G. Hale (*Classical Philology*, iii. 233-56); de recuperando archetypi textu optime disseruit A. Morgenthaler, *De Catulli codicibus* (Argentorati MCMIX).

PRAEFATIO

Parisinus bibl. nationalis lat. 14137, olim Sangermanensis (G), qui (si qua fides scribae) anno MCCCLXXV exaratus est; habet enim ad calcem post Beneuenuti uersus supra dictos:

Tu lector quicumque ad cuius manus hic libellus obuenerit scriptori da ueniam si tibi corruptus uidebitur, quoniam a corruptissimo exemplari transcripsit; non enim quodpiam aliud extabat, unde posset libelli huius habere copiam exemplandi. Et ut ex ipso salebroso aliquid tantum sugger(er)et, decreuit potius tamen corruptum habere quam omnino carere, sperans adhuc ab aliquo alio fortuite emergente hunc posse corrigere. Valebis si ei imprecatus non fueris. 1375 mensis octobris 19° quando Cansignorius laborabat in extremis etc. Lesbia damnose bibens interpretatur.

Qui Cansignorius cum Veronae dominus fuerit, coniectari licet in ipsa Verona ciuitate scriptum esse codicem; scripsisse Antonium de Leniaco Cansignori ipsius cancellarium suspicatur uir harum rerum peritissimus Ioseppus Billanouich. Quinto decimo saeculo se possedisse testatur 'Bonifatius Perutius prothonotarius apostolicus in Roma', cuius etiam stemma gentilicium primae paginae extat appictum. Titulos exhibet minio ascriptos partim in textu partim in margine, sed haud scio an omnes eadem manu. Correctorem passus est, a nobis *g* dictum, cuius idcirco hic exscripsimus notulas, ut quam plenissima codicis pretiosi notitia studiosis exhibeatur; monemus tamen diserte nullam eis esse auctoritatem. Parisino primus usus uidetur esse anno MDCCCXXX C. I. Sillig.

Parisini frater, ut ita dicam, non multis annis natu minor Vaticanus est Ottobonianus lat. 1829 (*R*), optime scriptus et litteris initialibus ornatus; qui eo tamen editoris nescio cuius manum fatetur et se Parisino minus sincerum prodit, quod et Beneuenuti uersus a calce ad frontem libri in modum prooemii migrare iussit et titulos omnes, morem sui temporis secutus, e marginibus intra textum redegit. Primus aetatis nostrae inuenit anno MDCCCXCVI W. G. Hale. Peculium fuerat

PRAEFATIO

hominis litteratissimi Colucii Salutati, Florentinae r.p. cancellarii, qui anno mccccvi obiit; correxerunt plures manus, quas hic omnes praeter recentissimas inuitus *r* appello, dum spero quendam de Colucii eiusque amicorum studiis peritissimum nos tandem aliquando plenius esse docturum. Hic codex cum Florentiae in manibus uiri doctorum amicissimi extiterit, non mirum si apographa progenuit, ex quibus nonnulla adhuc seruantur. Quippe a Romano originem duxisse credo codices Florentinos bibl. Mediceae Laurentianae 36. 23 (et ipsum fortasse saeculo quarto decimo exeunti ascribendum) et 33. 12 (anno mcccclvii in usum Iohannis de Medicis pulcherrime exaratum) necnon cartaceum Vaticanum Ottobonianum lat. 1550; a Romano correcto, uel ab aliquo eius apographo deperdito, cartaceum alterum Venetum Marcianum lat. xii. 80 (4167). Cuius hic illic sub nota *m* mentionem feci, cum correctori codicis *G* uel ipse uel eius consimilis praesto fuisse uideatur (sicut dispexit Hale), ne quis nimiam iam auctoritatem eis lectionibus tribuat, quas hucusque codici *G* imputauerunt editores, sed re uera *Rmg* uel *rmg* uel *mg* originem habent. Sed in his minutiis me semper recte iudicasse affirmare non ausim.¹

Ceterum codices *G* et *R* a communi fonte (*X*) deriuatos esse docent non tantum uersus xcii. 3, 4 in utroque praetermissi, quod cuius accidere potuit, quantum artissima inter eos necessitudo unaquaque in pagina obuia (ita tamen ut *R* ex *G* deriuari uix possit), eadem in marginibus annotationes, eadem inter uersus lectiones uariae utriusque ab ipso scriba ascriptae et a communi fonte deductae. Ea enim erat codicis

¹ Parisini imaginem phototypicam uix satis fidam anno mccccx Parisiis edidit E. Chatelain, Marciani mccccxiii C. Nigra. Scripturae specimina e codicibus *OG* et Thuaneo annis mcccclxxxiv et 'xcii dedit idem Chatelain (*Paléographie des Classiques latins*, tabulae xiv-xv a), e codice *O R*. Ellis in editione Oxoniensi anni mcccslxxviii, e cod. *R* W. G. Hale anno 'xcvii (*American Journal of Archaeology*, series noua, i).

PRAEFATIO

archetypi scriptura, ut ipsis antiquariis non unum in modum se legendum praeberit: scriba codicis *O* illud unum posuit quod sibi legere uisus est, scriba cod. *X* legendi incertus inter duas lectiones eligendam ueritatem saepius reliquit, unde plerumque illa in *GR* lectionum uarietas siglo *al.* (= *aliter*) ab ipsis scribis insignita; cuius tamen aliquam partem coniecturae deberi non negauerim. Quisquis igitur ad Catulli textum stabiliendum testimonia conquirat, primum ex codicibus *G* et *R* textum codicis deperditi *X* redintegrare debet (id quod fere semper fieri potest); collatis deinde codd. *O* et *X*, ad archetypum illud tanquam ascendere, quod fortasse sexaginta ante annis inuenerat ignotus ille noster Veronensis. Quodsi requirimus, quanam fuerit archetypi forma et aetas, iam demonstrauit u. d. B. L. Ullman eandem fuisse et carminum et titulorum dispositionem, quae etiamnum in codicibus *O* et *G* seruetur, in *R* editoris alicuius curis sublata sit (aliquo modo ad calcem huius praefationis eam effingere conatus sum); apicum formam est unde suspicemur eiusmodi fuisse, qualis in codicibus saeculo tertio decimo in Italia septentrionali exaratis usu fuerit. Sed quam lubrica res sit, ipsam codicis deperditi faciem ex apographis repraesentare uelle, quis non uidet?

Quod ad ceteros codices attinet, omnes in Italia saeculo quinto decimo (uel sexto decimo ineunte) exaratos, ex quibus plus quam octoginta in manibus habui, aliorum decem notitiam praedecessoribus meis debeo, omnes a codicibus *OGR* originem aut duxerunt aut, quod nobis idem ualet, duxisse possunt. Vnus in tanta testium penuria succurrit Parisinus bibl. nat. lat. 8071 (*T*), florilegium quod dicunt Thuaneum, codex nono saeculo non ita sedulo scriptus, qui carmen lxii continet; quem tamen ex eadem qua ceteri stirpe progenitum arguit lacuna post uersum 32 obuia erroresque alii.

Permultis igitur mendis, plerumque minoribus, textum in

PRAEFATIO

archetypo nostro seruatum scatuisset non mirum est, ex quibus satis multa iam ineunte saeculo quinto decimo a correctoribus $r(m)g$ suo Marte sublata sunt. Insequitur deinde series longa hominum doctorum, praesertim Itolorum, qui ad purgandum textum Catullianum operam nauauerunt. Ex eis quidem, qui ante inuentam artem typographicam uixerunt, quis quid quo anno correxerit, nondum possumus affirmare; attamen in emendationibus ordinem quendam, ut ita dicam, dispicere mihi uideor, quem graecis apicibus insignire commodum duxi.

α —ante annum enim mccccxii necesse est factae sint fere sedecim, quas praebet codex Bononiensis bibl. uniuersitatis 2621, qui eo anno ab Hieronymo Donato patricio Veneto finitus postea in manus deuenit u. d. Hermolai Barbari. Liber alioquin non magni pretii uetustissimus est ex eis (extant numero plus minus triginta quinque; inter uetustiores est Florentinus bibl. Med. Laur. 33.13), in quibus uersus xliv. 21–lxii. 66 post xxiv. 2 (uel xxiv. 10, uel xxv. 13) locum inuenerunt.¹

β —ante annum mccccxxiv triginta ad minus, quas suppeditat codex insignis Parisinus bibl. nat. lat. 7989 in usum docti cuiusdam, cuius nomen nondum innotuit, exaratus; finitus est enim Catulli textus mense nouembri anni 'xxiii. Hic primus ex superstitibus Tibullum et Propertium cum Catullo in unum uolumen redegit.²

γ —ante annum mccccli uiginti fere, quas codex Antenorius Balbi anni 'li (in quo desunt omnia post u. lxi. 127),³ Leidensis Vossianus lat. oct. 59 anni 'liii⁴ cum gemello suo Oxoniensi

¹ Imaginem quandam typis adumbratam edidit anno mcm. u. d. I. B. Pighi. Ipse crediderim permultas emendationes ipsius Barbari manu additas ab editione typis impressa emanasse, quam anno mcccclxxxii eidem Hermolao dedicauit Iohannes Calphurnius.

² Ultimam Catulli paginam lucis ope depingendam curauit S. Gaselee, *Petronii codex Traguriansis* (Cantabrigiae mcmxv).

³ Huius libri copiam debuit Ellis Waltero Ashburner, nos amico qui hodie eum possidet Iohanni Waynflete Carter, studiorum Catullianorum fautori.

⁴ Vossianum hunc, qui titulum exhibet saeculo quinto decimo manu Angli cuiusdam additum, olim in Anglia in bibliotheca regia Iacobaea sub numero 8636 asseruatum esse me docuit Gerardus Lieftinck meus; unde

PRAEFATIO

Bodleiano Canoniciano class. lat. 33, Vaticanus Palatinus lat. 910, Hamburgensis philol. L 139, Mediolanensis Ambrosianus H 46 supra.

δ—ante medium saeculum quintum decimum sublata sunt menda alia quindecim, quae iam correctæ uidemus in textu Parisini bibl. nat. lat. 8234 (quem dicunt Colbertinum), quibus aliquid de suo conferunt Berolinensis Diezianus B. Sant. 36 et Mediolanensis Ambrosianus M 38 supra, necnon

ε—uiginti quinque, quae in Mediolanensi Braidensi AD. xii. 37, no. 2 anni fortasse MCCCCL; quem longo satis interuallo sequuntur gemini Brixianus bibl. Querinianae A. vii. 7 et Londinensis musei Britannici Harleianus 2574.

Illuxisse deinde studiis Catullianis diem, nisi potius aetatem quandam dicendum, nos docet messis uberrima emendationum ante annum MCCCCLXI factarum plures in codices recondita, qui in duas tanquam societates discedunt. Sunt autem hi:

ζ—Londinensis mus. Brit. inter additicios 11,915 anno MCCCCLX a notario Taruisino completus, Florentinus bibl. nat. Magliabechianus vii 1158, Florentinus bibl. Riccardianae 606, Berolinensis Diezianus B. Sant. 37 anni 'LXIII (hic bis terque aliquid utile ultro etiam profert), quos sequitur plerumque Londinensis inter additicios 11,674;

η—Vicentinus bibl. Bertolianae G. 2. 8. 12 Patauii transcriptus anno MCCCCLX, Oxoniensis Bodleianus Laudianus lat. 78 eiusdem anni,¹ Guelferbytanus Gudianus lat. 332, Leidensis Vossianus lat. oct. 81, una cum recentioribus Vaticano Chisiano H. iv. 121 et Veneto Marciano lat. 12. 153 (4453), Vaticano Vat. lat. 1608 anni MCCCCLXXIX et Ven. Marc. lat. 12. 86 (4170). Quantum uiris doctis illius aetatis debeamus Catulli studiosi, ex hoc liquet, quod emendationes quinquaginta fere nota ζη insigniendas inuenio, nota ζ quinquaginta, plures etiam η; spero aliquando fieri posse, ut aliquae ex eis nominatim auctoribus suis reddantur.²

crediderim hoc esse textus Catulliani (haud scio an et Tibulliani) exemplar, quod primum in ultimos Britannos deuenerit.

¹ Laudiani periit ultimum folium; seruatür anni mentio apud editionem Cantabrigiensem anni MCCCII, p. 494.

² Codices quos supra sub littera ζ nominai (praeter Londin. addit.

PRAEFATIO

θ—Post quos tanquam spicilegium minime spernendum egit uir quidam doctus (si is uere unus, ut suspicor, fuit), cuius emendationes fere quinquaginta suppeditat codex Londinensis mus. Brit. Eger-tonianus 3027 anno mccccxvii Perusiae scriptus (Cuiacianus est Scaligeri), quocum plerumque faciunt Neapolitanus bibl. nat. iv. F. 61, Londinensis mus. Brit. Burneianus 133 et Pisaurensis bibl. Oliuerianae 1167 finitus Senis anno 'LXX.¹

In his igitur codicibus manu scriptis eorumque similibus textum uidemus per sexaginta annos Itolorum diligentia et mentis acumine defaecari. Necdum omnia sublata sunt menda, cum subito ars typographica inuenta magnum his studiis impetum addidit. Editus est enim Catullus typis impressus primum Venetiis anno mccccxxii; deinde 'LXXIII Parmae cura Francisci Puteolani; circa annum 'LXXV Romae (haec editio, quam sub 'antiquissimae' nomine primus asciuit Ellis, fundamentum habet Venetam, ab imperitissimo typhotheta sed non sine ingenio et alicuius codicis manu scripti adiumento interpolatam); 'LXXXI Vicentiae cura Iohannis

11,915), sicut iam secundis curis Paris. lat. 7989, in locum uersus deperditi lxx. 9 suffecerunt *Alloquar audiero numquam tua loquentem*, quod parum prudenter amplexi sunt editores nonnulli; ita, sed *tua uerba loquentem* addit. 11,915 cum aliquot recentioribus; . . . *tua fata loquentem* η. Pro u. lxxviii. 47 exhibent libri sub notis βζη supra nominati *Omnes et triuis uulgetur fabula passim*, quod testibus Paris. lat. 7989 et Ambros. H 46 supra 'suppleuit Seneca', teste Magliabechiano (cui minorem fidem habendam crediderim) 'Philephus suppleuit'. Recentiores fere omnes ex eis qui lxx. 9 uerba proferunt, hic habent *Omnes inque locis celebretur fama sepulti*, quod teste Paris. lat. 8232 'Petrus Odus suppleuit', sicut qua est humanitate me certiozem fecit Gilbertus Ouy. Ecce grammaticorum industriam, Thomae Senecae scilicet de Camerino et Petri Odi Montopolitani, qui Pomponii Laeti magister fuit et scripsit Vaticanum Palatinum 1652 (ipsius Laeti manu exaratus dicitur Vaticanus lat. 3269).

¹ Berolinensium duorum notitiam mihi commodauit Lachmann, Hamburgensis Schwabe editionibus Berolinensibus ille anni mccccxix, hic 'LXXI; Brixiani V. Cremona, qui imaginem typis effictam Bononiae edidit anno mcmliv, Pisaurensis M. Zicari in *Studiis Oliuerianis*, i (mcmliii).

PRAEFATIO

Calphurnii;¹ Brixiae 'LXXXV cum commentario Antonii Parthenii. Qui editores utrum a codicibus recentioribus lectiones suas nuper emendatas mutuati sint an de suo excogitauerint, saepe difficile est dictu, cum illa aetate mutuuum, ut ita dicam, fuerit commercium inter typis impressos codices et manu scriptos; hoc saltem constat, scriptos nonnullos a uiris doctis identidem adhibitos nihil utile continere, nisi quod ab impressis compilauerint. Anno MCCCXC Venetiis prodeunt Hieronymi Auantii emendationes in Catullum; 'XCVI textus una cum commentario Palladii Fusci; MDII prima editio Aldina, accurante eodem Auantio; MDXXI textus multis antea annis a Baptista Guarino emendatus cum expositionibus filii eius Alexandri; Auantius, uir in Catullo emendando indefessus, textum tertio correxit in editione hodie rarissima, a Trincauellio typhetha circa annum MDXXXV typis mandata, quam idem Ellis inuenit. Sequuntur Marcus Antonius Muretus francogallus MDLIV, Achilles Statius lusitanus MDLXVI, Iosephus Scaliger batauus MDLXXVII, alii per multi.

Has editiones omnes perlustrauimus, ut quam plenissime discamus quid a quoque et quo ordine ad corrigendum textum Catullianum prolatum sit. Veritatem tamen omnibus in locis me inuenisse prorsus non credo; quod potui enim feci, non quod uolui. In adferendis codicum lectionibus meros scribarum errores, praesertim scribae codicis O, et quisquilias orthographicas (ex. gr. *Catulus*, *sinediorem*, *nec quicquam* ubi scribendum erat *Catullus*, *cinaediorem*, *nequiquam*) plerumque praetermisi; in expiscandis praesertim antiquioribus uerborum formis codici archetypo, ut qui ipse recentioris aetatis esse potest, non nimiam fidem tribui. Quod ad uersus deprauatos attinet, qui post tot uirorum doctorum labores

¹ Viri de Catullo optime meriti uitam scripsit anno MCMX V. Cian [*Archivio storico lombardo*, series quarta, xiv. 221-48].

PRAEFATIO

Oedipum suum adhuc flagitant, mihi nec doctrinam neque ingenium ad eos tandem enucleandos suffecisse uix est cur moneam.

In appendice, permittentibus amicis uu.dd. E. Lobel, D. L. Page, R. Pfeiffer, textum graecum subiunxi carminum Sapphici et Callimachei, quae imitatus est noster.

Restat ut gratias ex animo agam, cum tot bibliothecarum curatoribus qui me benigne exceperunt, tum amicis I. W. Carter, C. I. Fordyce, E. Fraenkel, R. W. Hunt, R. G. C. Leuens, R. G. M. Nisbet qui consiliorum et librorum copia studiis meis opitulati sunt.

R. A. B. M.

Dabam Oxonii

e collegio Corporis Christi,

mense Maio MCMLVII

CARMINVM IN ARCHETYP0 DISCRIPTIO

CARMINVM in archetypo haec uidetur fuisse dispositio (] indicat extitisse titulum in contextu positum, cum littera initiali fortasse minio picta; § paragraphum tantum primo carminis uersui appictam, cum titulo in margine posito, sine littera picta):

] i Ad Cornelium	§ xxxii-xxxiii Ad Ipsicillam
] ii-iii Fletus passeris Lesbie	§ xxxiv Carmen diane
] iv De Phasello	§ xxxv Ad Cecilium iubet libello loqui
] v Ad Lesbiam	§ xxxvi Ad lusi cacatam
] vi Ad Flauium	§ xxxvii 1-16 Ad contubernales
] vii Ad Lesbiam	§ xxxvii 17-xxxix 21 Ad Egnatium
] viii Ad se ipsum	
] ix-x Ad Verannium	§ xl-xlviii Ad Ravidum
§ xi Ad Furium et Aurelium] xlix Ad Romulum (?)
] xii Ad Matrucinum Asinium] l Ad Lucinium
] xiii Ad Fabullum] li Ad Lesbiam
] xiv-xivb Ad Caluum Poetam] lii 1-liii 4 In Nouium
] xv-xvi Ad Aurelium	§ liii 5-liv 5 De Octonis capite
§ xvii <i>sine titulo</i>	§ liv 6-lv 22 In Camerium
] xxi Ad Aurelium] lvi 1-lviii b 10 Ad Catonem
§ xxii Ad Varum	§ lix-lx In Rufum
§ xxiii-iv Ad Furium] lxi Epythalamius Junie et Mallii
§ xxv Ad Tallum] lxii Exametrum carmen nuptiale
§ xxvi Ad Furium] lxiii De Berecinthia et Athi
§ xxvii Ad Pincernam suum] lxiv 1-322 Argonautia
§ xxviii Ad Verannium et Fabulum	§ lxiv 323-408 Epythalamium Thetidis et Pelei
§ xxix In Romulum cathamitum] lxv-lxvii Ad Ortalem
§ xxx Ad Alphenum	
§ xxxi Ad Sirmium insulam	

CARMINVM DISCRIPTIO

] lxxviii Ad Mallium] lxxxix-xci In Gellium
] lxxix-lxxi In Rufum	§ (?) xcii-xcix In Cesarem
] lxxxii-lxxxvi Ad Lesbiam	§ (?) c In Celium et Quintium
] lxxxvii-lxxxix Ad Rufum	§ (?) ci-cxvi Fletus de morte fratris
] lxxx-xxxxviii Ad Gellium	

SIGLA

CODICES:

- V* = archetypum (fons communis codd. *O* et *X*)
O = Oxoniensis Canonicianus class. lat. 30 s. XIV
X = fons communis codd. *G* et *R*
G = Parisinus lat. 14137 anni MCCCCLXXV
R = Vaticanus Ottobonianus lat. 1829 s. XIV ex.
T = Parisinus lat. 8071 s. IX (continet carmen *lxii*)
OI = *O* nondum correctus, similiter *GI RI*.

FONTES CONIECTVRARVM MANV SCRIPTI:

- r* = corrector(es) cod. *R*
m = Venetus Marcianus lat. xii. 80 (4167) s. xv in.
g = corrector(es) cod. *G*

Coniecturae e codicibus recentioribus ductae his notis insignitae sunt:

- α = nescio quis ante annum MCCCXII
 β = " " " MCCCXXIV
 γ = " " " MCCCCLII
 δ, ϵ = " " medium s. xv
 ζ, η = " " annum MCCCCLX
 θ = " " " MCCCCLXVIII

FONTES CONIECTVRARVM TYPIS IMPRESSI:

1472 = editio Veneta anni MCCCCLXXII; 1473 = Parmensis a. 'LXXIII;
ed. Rom. = anonyma a. circa 'LXXV; *Calpb(urnius)* = Vicentina a. 'LXXXI;
Partb(enius) = Brixiensis a. 'LXXXV; *Auantius* = Emendationes eius a.
'xcv; *Pall(adius)* = Veneta a. 'xcvi; *Aldina* = Veneta a. MDII; *Guarinus*
= Veneta a. MDXXI; *Auantius*³ = Veneta apud Trincauellium a. circa
MDXXXV.

CATVLLI CARMINA

I

CVI dono lepidum nouum libellum
 arida modo pumice expolitur?
 Corneli, tibi: namque tu solebas
 meas esse aliquid putare nugas
 iam tum, cum ausus es unus Itolorum 5
 omne aeuum tribus explicare cartis
 doctis, Iuppiter, ex laboriosis.
 quare habe tibi quidquid hoc libelli
 qualecumque; quod, <o> patrona uirgo,
 plus uno maneat perenne saeclo. 10

II

PASSER, deliciae meae puellae,
 quicum ludere, quem in sinu tenere,
 cui primum digitum dare appetenti

I 1 citat *Ausonius eclogarum* i. 1 (p. 120 *Schenkl*, p. 86 *Peiper*); 1-2 *Isidorus etymologiarum* vi. 12. 3; 1, 2 et 4 *Marius Victorinus, ars gramm.* (p. 148 *Keil*), *Caesius Bassus de metris* (p. 261 *K.*), *Terentianus de metris* 2562-4 (p. 401 *K.*); cf. *Atilium Fortunatianum, ars* (p. 298 *K.*). 2 *Seruius ad Vergili; aen.* xii. 587 'in pumice' autem masculino genere posuit . . . licet Catullus dixerit feminino. 3-4 *Plinius bist. nat. i praef.* 1 namque tu solebas nugas esse aliquid meas putare, ut obiter emolliam Catullum conterraneum meum.

II 1 citant *Caesius Bassus* (p. 260 *K.*), *Atilius Fort.* (p. 293 *K.*), *fragmentum quod Censorini dicitur de metris* (p. 614 *K.*).

I 2 arida ex *Seruius Itali*: arido *V* 5 tum . . . es ε: tamen . . . est *V*
 8 tibi habe *V*: corr. η libelli al. mei *X* (al. mei *del. r*) 9 o *add. O*
 qualecumque quidem est, patroni ut ergo *Bergk* 10 perire *O*

II 3 cui *O* (*in margine*) *r*: qui *V* appetenti *r*: at petenti *V* (al. patenti *X*, al. parenti *g*)

CATULLI

dic nobis. uolo te ac tuos amores
ad caelum lepido uocare uersu.

VII

QVAERIS, quot mihi basiationes
tuae, Lesbia, sint satis superque.
quam magnus numerus Libyssae harenae
lasarpiciferis iacet Cyrenis
oraclum Iouis inter aestuosi 5
et Batti ueteris sacrum sepulcrum;
aut quam sidera multa, cum tacet nox,
furtiuos hominum uident amores:
tam te basia multa basiare
uesano satis et super Catullo est, 10
quae nec pernumerare curiosi
possint nec mala fascinare lingua.

VIII

MISER Catulle, desinas ineptire,
et quod uides perisse perditum ducas.
fulsere quondam candidi tibi soles,
cum uentitabas quo puella ducebat
amata nobis quantum amabitur nulla. 5
ibi illa multa cum iocosa fiebant,
quae tu uolebas nec puella nolebat,
fulsere uere candidi tibi soles.
nunc iam illa non uolt: tu quoque inpote<ns noli>),

17 uersu *rmg*: uersum *V*

VII 1 quot α : quod *V* 4 lasarpici feris al. fretis *X*, lasarpici fecis
O tyrenis *O*, tyrrenis ut uidetur *GI*, tyrenis al. cyrenis *Rmg* 5
oradum *V*: corr. *r* 6 batti *ed. Rom.*: beati *O*, beati al. beari
X 9 basia] basiei *O*, basiei al. basia *X*

VIII 4 quo *rmg*: quod *V* 6 cum *V*: tum *Rmg* 9 impotens
r: inpote *V* (imp- *X*) noli *om. V*: add. *Auantius*

CARMEN VIII

nec quae fugit sectare, nec miser uiue, 10
 sed obstinata mente perfer, obdura.
 uale, puella. iam Catullus obdurat,
 nec te requireret nec rogabit inuitam.
 at tu dolebis, cum rogaberis nulla.
 scelestas, uae te, quae tibi manet uita? 15
 quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
 quem nunc amabis? cuius esse diceris?
 quem basiabis? cui labella mordebis?
 at tu, Catulle, destinatus obdura.

IX

VERANI, omnibus e meis amicis
 antistans mihi milibus trecentis,
 uenistine domum ad tuos penates
 fratresque unanimos anumque matrem?
 uenisti. o mihi nuntii beati! 5
 uisam te incolumem audiamque Hiberum
 narrantem loca, facta, nationes,
 ut inos est tuus, applicansque collum
 iucundum os oculosque suauabor.
 o quantum est hominum beatiorum, 10
 quid me laetius est beatiusue?

X

VARVS me meus ad suos amores
 uisum duxerat e foro otiosum,
 scortillum, ut mihi tum repente uisum est,

15 uae <i>B. Venator</i> : ne <i>V</i>	18 cui <i>X</i> , cum <i>O</i>
IX 1 uerani ζ: ueranni <i>V</i>	e om. <i>O</i>
antistas <i>V</i> (antistes <i>r</i>)	2 antistans <i>Auantius</i> :
<i>Faernus</i> : sanamque <i>O</i> , suamque al. sanam <i>X</i>	4 unanimos η: uno animo <i>V</i> anumque
X 1 uar(r)us γ: uarius <i>V</i>	9 suabior <i>V</i> : corr. ζη
	3 tum <i>Gr</i> : tunc <i>V</i>

CARMEN X

fugit me ratio: meus sodalis—
 Cinna est Gaius,—is sibi parauit. 30
 uerum, utrum illius an mei, quid ad me?
 uitor tam bene quam mihi pararim.
 sed tu insulsa male et molesta uiuis,
 per quam non licet esse neglegentem.'

XI

FVRI et Aureli, comites Catulli,
 siue in extremos penetrabit Indos,
 litus ut longe resonante Eoa
 tunditur unda,
 siue in Hyrcanos Arabasue molles, 5
 seu Sagas sagittiferosue Parthos,
 siue quae septemgeminus colorat
 aequora Nilus,
 siue trans altas gradietur Alpes,
 Caesaris uisens monimenta magni, 10
 Gallicum Rhenum horribile aequor ulti-
 mosque Britannos,
 omnia haec, quaecumque feret uoluntas
 caelitum, temptare simul parati,
 pauca nuntiate meae puellae 15
 non bona dicta.
 cum suis uiuat ualeatque moechis,
 quos simul complexa tenet trecentos,

30 cinna est caius 1473: cuma est grauis V 31 ad r: a V
 33 tu insulsa r: tulsā O, tu insula X
 XI 2 penetrauit V: corr. 1473 3 ut] ubi r resonans Staius
 eoa X, coa O 5 arabaesque G, -esque R 6 seu θ: siue V
 sagas α, sacas 1472: sagax V 7 quae V: qua η 8 equora X,
 epra O 9 siue X, sui O 11 horribile aequor Haupt: horribilesque
 V (-que del. r) 11/12 ulti/mosque rmg: /ultimosque V 13 feret
 η: fere V

CATVLLI

nullum amans uere, sed identidem omnium
 ilia rumpens; 20
 nec meum respectet, ut ante, amorem,
 qui illius culpa cecidit uelut prati
 ultimi flos, praetereunte postquam
 tactus aratro est.

XII

MARRVCINE Asini, manu sinistra
 non belle uteris: in ioco atque uino
 tollis lintea neglegentiorum.
 hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
 quamuis sordida res et inuenusta est. 5
 non credis mihi? crede Pollioni
 fratri, qui tua furta uel talento
 mutari uelit: est enim leporum
 differtus puer ac facetiarum.
 quare aut hendecasyllabos trecentos 10
 exspecta, aut mihi linteum remitte,
 quod me non mouet aestimatione,
 uerum est mnemosynum mei sodalis.
 nam sudaria Saetaba ex Hiberis
 miserunt mihi muneri Fabullus 15
 et Veranius: haec amem necesse est
 ut Veraniolum meum et Fabullum.

22 qui ζγ: cui V

XII 1 matrucine V: corr. Parib 2 uteris:] ita distinxit X, tacet
 O ioco al. loco X, loco O 4 salsum al. falsum G, falsum al. sal-
 sum OR (cf. xiv. 16, xxx. 1) 7 frater O 8 uoluit O 9 differtus
 Passerat: dissertus O, disertus X 13 est mnemosinon Calpb.: est
 nemo sinum X, nemo est sinum O 14 settaba O, sethaba X ex
 hiberis 1472 (-eis Lachmann): exhibere V 15 numeri O, numeri al.
 muneris X 16 hec al. hoc R amem δ: ameni V (almeni Rr)
 17 ut θ: et V

CATVLLI

nisi uncta deorare patrimonia?
eone nomine turbis opulentissimē†
socer generque, perdidistis omnia?

XXX

ALFENE immemor atque unanimis false sodalibus,
iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
quae tu neglegis ac me miserum deseris in malis. 5
eheu quid faciānt, dic, homines cuiue habeant fidem?
certe tute iubebas animam tradere, inique, <me>
inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
uentos irrita ferre ac nebulas aereas sinis. 10
si tu oblitus es, at di meminerunt, meminit Fides,
quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI

PAENE insularum, Sirmio, insularumque
ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
marique uasto fert uterque Neptunus,
quam te libenter quamque laetus inuiso,

XXIX 24 Cf. *librum Vergilianum Catalepton* vi. 6 gener socerque perdidistis omnia.

23 urbis o piissime *Lachmann*, orbis, o piissimei *Haupt*
XXX 1 alphene *V* false δ: salse *V* 2 nil 1472: nichil *V* 3 non
codex Antenoris Balbi: non me *V* Post hunc uersum duos excidisse credi-
dit *Ellis* 5 quae] que *V*: quos *B. Guarinus*, quod *L. Mueller* 6 eheu
Pall.: o heu *V* dic *Auantius*³, dice *Ellis*: dico *V* cuiue *rmg*: cuine
V 7 me *add. B. Guarinus et Auantius* 8 tuta omnia β: omnia
O, omnia tuta *X* 9 idem *O*, inde *G*, inde al. idem *R* 10 uento
V: corr. δ 11 at ζη: ut *V* meminerunt] meminere, at e *codice*
nescio quo Muretus

XXXI 3 neptumnus *X* 4 libente *V*: corr. β

CARMEN XXXI

uix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos 5
 liquisse campos et uidere te in tuto.
 o quid solutis est beatius curis,
 cum mens onus reponit, ac peregrino
 labore fessi uenimus larem ad nostrum,
 desideratoque acquiescimus lecto? 10
 hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
 salue, o uenusta Sirmio, atque ero gaude
 gaudente, uosque, o Lydiae lacus undae,
 ridete quidquid est domi cachinnorum.

XXXII

ΑΜΑΒΟ, mea dulcis Ipsitilla,
 meae deliciae, mei lepores,
 iube ad te ueniam meridiatum.
 et si iusseris, illud adiuuato,
 ne quis liminis obseret tabellam, 5
 neu tibi lubeat foras abire,
 sed domi maneat paresque nobis
 nouem continuas fututiones.
 uerum si quid ages, statim iubeto:
 nam pransus iaceo et satur supinus 10
 pertundo tunicamque palliumque.

XXXIII

Ο ΦΥΡΥΜ optime balneariorum
 Vibenni pater et cinaede fili

5 mi η: mihi V crederis G (al. credens add. g) Thuniam Schwabe
 (thyniam iam B. Guarinus): thimiam V Bithunos Schwabe (bithynos
 iam m, -inos g): bithinios V 12 hero al. bero R 13 gaudente
 Bergk: gaude O, gaudete X uosque (nisi potius uosque o) η: uos quoque V
 XXXII 1 mea Rmg: meas V Ipsitilla post Italos Buecheler: ipsi illa
 O, ipsithila X (al. ipsicilla R) 4 adiubeto Turnebus 5 luminis O
 6 libeat Rr, lube O

CARMEN LXXII

LXXII

DICEBAS quondam solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
 dilexi tum te non tantum ut uulgus amicam,
 sed pater ut gnatos diligit et generos.
 nunc te cognoui: quare etsi impensius uror, 5
 multo mi tamen es uilior et leuior.
 qui potis est, inquis? quod amantem iniuria talis
 cogit amare magis, sed bene uelle minus.

LXXIII

DESINE de quoquam quicquam bene uelle mereri
 aut aliquem fieri posse putare pium.
 omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne
 <prodest,> immo etiam taedet obestque magis;
 ut mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget, 5
 quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXIV

GELLIVS audierat patrum obiurgare solere,
 si quis delicias diceret aut faceret.
 hoc ne ipsi accideret, patrum perdepuit ipsam
 uxorem et patrum reddidit Arpocratem.
 quod uoluit fecit: nam, quamuis irrumet ipsum 5
 nunc patrum, uerbum non faciet patrum;

LXXII 8 citat Donatus in Terentium, Andr. 718.

LXXII 2 prae me R, prime O, per me G 6 mi tamen es A.
 Guarinus: ita me nec V 7 quod β: quam V
 LXXIII 1 quicquam ζ: quisquam V 4 prodest add. Auantius³,
 iuuerit Baebrens, iam iuuat Munro obstetque R (stetque r) magis
 Aldina: magisque magis V 5 quem γ: que V 6 habet X
 (habuit in margine R)

LXXIV 1 Selius O (Sellius O corr.), Lelius G, Lelius al. Gellius R
 solere B. Guarinus: flere V 3 perdepuit V: corr. 'uir eruditus' apud
 Statium 4 arpocratem V

CATVLLI

LXXV

Hvc est mens deducta tua mea, Lesbia, culpa
 atque ita se officio perdidit ipsa suo,
 ut iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
 nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI

SIQVA recordanti benefacta priora uoluptas
 est homini, cum se cogitat esse pium,
 nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere nullo
 diuum ad fallendos numine abusum homines,
 multa parata manent in longa aetate, Catulle, 5
 ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
 nam quaecumque homines bene cuiquam aut dicere possunt
 aut facere, haec a te dictaque factaque sunt.
 omnia quae ingratae perierunt cředita menti.
 quare iam te cur amplius excrucies? 10
 quin tu animo offirmas atque istinc teque reducis,
 et dis inuitis desinis esse miser?
 difficile est longum subito deponere amorem,
 difficile est, uerum hoc qua lubet efficias:
 una salus haec est, hoc est tibi peruincendum, 15
 hoc facias, siue id non pote siue pote.
 o di, si uestrum est misereri, aut si quibus umquam
 extremam iam ipsa in morte tulistis opem,

LXXV 3 uelle queat *Lachmann* (queam θ): uelleque tot *V*

LXXVI 3 nullo *V* (cf. xlvi. 4): in ullo θ , fort. recte 5 manent $\zeta\eta$:
 manentum *O*, manenti *X* 8 sint *O* 9 omniaque *V* 10 iam
 te cur $\zeta\eta$: cur te iam *V* 11 quin θ : qui *V* tu r : tui *V* affirmas
R istinc teque *Heinsius*: instincteque *O*, -toque *X* 12 dis γ ,
 deis ϵ : des *V* 13 amicum *Rr* 14 hec *O* quam lubet *V*:
 corr. ζ officias *O* 15 hoc *R*: hec *V* 16 hoc *R*: hec *V* faties
R 17 miseri *O* 18 extremam *cod. Berol.*: extremo *V* (-ma r)
 ipsa in *Aldina*: ipsam *V*

CARMEN LXXVI

me miserum aspicate et, si uitam puriter egi,
 eripite hanc pestem perniciemque mihi, 20
 quae mihi subrepens imos ut torpor in artus
 expulit ex omni pectore laetitas.
 non iam illud quaero, contra me ut diligit illa,
 aut, quod non potis est, esse pudica uelit:
 ipse ualere opto et taetrum hunc deponere morbum. 25
 o di, reddite mi hoc pro pietate mea.

LXXVII

RUFFE mihi frustra ac nequiquam credite amice
 (frustra? immo magno cum pretio atque malo),
 sicine subrepsi mi, atque intestina perurens
 ei misero eripuisti omnia nostra bona?
 eripuisti, heu heu nostrae crudele uenenum 5
 uitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.

LXXVIII

GALLVS habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
 alterius, lepidus filius alterius.
 Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
 cum puero ut bello bella puella cubet.
 Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum, 5
 qui patruus patrum monstrat adulterium.

21 quae *Calph.*: seu *V* torpor η : corpore *V* 22 delitias *Rr*
 23 me ut β , ut me ζ : me ut me *V* 26 dei *V* (dii *R*) mi τ : michi
V pro pietate *m*: proprietate *V*
 LXXVII 1 ruffe *V*: corr. *m* amico *X* 3 surrepsi *Calph.*:
 subrepsi *O*, subrecti *X* mei *V* 4 ei *Lachmann*, sic ζ : si *V* (si al.
 mi *R*) 5 et 6 heu heu τ : heu *V* (he heu *G*) 6 nostro *X* pestis
B. Guarinus: pectus *V*

CATULLI

cum quantum poterat dixerat hinsidias.
 credo, sic mater, sic liber auunculus eius, 5
 sic maternus auus dixerat atque auia.
 hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
 audibant eadem haec leniter et leuiter,
 nec sibi postilla metuebant talia uerba,
 cum subito affertur nuntius horribilis, 10
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 iam non Ionios esse sed Hionios.

LXXXV

ODI et amo. quare id faciam, fortasse requiris?
 nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI

QVINTIA formosa est multis. mihi candida, longa,
 recta est: haec ego sic singula confiteor.
 totum illud formosa nego: nam nulla uenustas,
 nulla in tam magno est corpore mica salis.
 Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est, 5
 tum omnibus una omnis surripuit Veneres.

LXXXVI 4 *Quintilianus, inst. orat. vi. 3. 18* et Catullus, cum dicit
 'nulla est in corpore mica salis', non hoc dicit, nihil in corpore eius esse
 ridiculum.

4 hinsidias *Partb.:* insidias *V* 5 liber *multis suspectum* eius *η:*
 eius est *V* 7 hoc ε: hec *O*, hic *G*, hic al. hec *R* syriam *g:* syria *V*
 (sir- *O*) 8 audiebant *V:* corr. *η* 11 Arius *Calph.:* arcius *O*,
 artius *X* esset *G* 12 hionios *θ* et *Politianus:* ionios *V* (ionios . . .
 Ionios *X*)

LXXXV 1 ama *Rr* 2 sed] si *O*
 LXXXVI 6 omnes *X*

CARMEN XCIII

XCIII

NIL nimium studeo, Caesar, tibi, uelle placere,
nec scire utrum sis albus an ater homo.

XCIV

MENTVLA moechatur. Moechatur mentula? Certe.
Hoc est quod dicunt: ipsa olera olla legit.

XCV

ZMYRNA mei Cinnae nonam post denique messem
quam coepta est nonamque edita post hiemem,
milia cum interea quingenta Hortensius uno

Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas, 5
Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
at Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

XCV^b

PARVA mei mihi sint cordi monumenta . . . ,
at populus tumido gaudeat Antimacho.

XCIII 2 *Quintilianus, inst. orat. xi. 1. 38* negat se magni facere aliquis poetarum 'utrum Caesar ater an albus homo sit'.

XCIII 2 scire 'in uetustiori codice' testatur *A. Guarinus*: si ore *V* sis albus an ater ex 'probatissimis codicibus' *Beroaldus*: si saluus an alter *V*
XCV 1 *Zinirna OG* mensem *O* 5, 6 *Zinirna, -am V* 5 canas
V: corr. ζη 6 peruoluit *V: corr. Calpb.*

XCV^b a praecedentibus seiunxit *Stadius, haud scio an recte* 1 sodalis
add. *Aldina, Catonis Leo, laboris ζη, alii alia* 2 tumido *X, uel tu timido O eutimacho V*

CATULLI

XCVI

SI quicquam mutis gratum acceptumue sepulcris
 accidere a nostro, Calue, dolore potest,
 quo desiderio ueteres renouamus amores
 atque olim missas flemus amicitias,
 certe non tanto mors immatura dolori est 5
 Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

XCVII

NON (ita me di ament) quicquam referre putauī,
 utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
 nilo mundius hoc, nihiloque immundius illud,
 uerum etiam culus mundior et melior:
 nam sine dentibus est. hoc dentis sesquipedalis, 5
 gingiuas uero ploxeni habet ueteris,
 praeterea rictum qualem diffissus in aestu
 meientis mulae cunnus habere solet.
 hic futuit multas et se facit esse uenustum,
 et non pistrino traditur atque asino? 10
 quem siqua attingit, non illam posse putemus
 aegroti culum lingere carnificis?

XCVII 6 *Quintilianus, inst. orat. i. 5. 8* Catullus 'ploxenum' circa Padum inuenit; *Festus p. 260 L.* ploxinum appellari ait Catullus capsam in cisio capsamue, cum dixit 'gingiuas . . . ueteris'.

XCVI 1 et gratum *V: corr. ε* 3 que *O* renouamur *O*
 5 dolori *β: dolor V* 6 Quintilie *Rmg: quintile V*
 XCVII 1 quicquid *V* (al. quicquam *R*) 2 utrumne *Auantius³:*
 utrum *V* 3 nilo *G: nihilo OR* nihiloque *θ: nobisque V* im-
 mundior ille *Lachmann* 5 hoc *cod. Vaticanus lat. 1608, os Froeblich*
 (denti os iam *ζ*): hic *V* seseque dedalis *V: corr. ζ* 6 ploxonio *O,*
 ploxonio *X* 7 diffissus *Statius: defessus V* (defes- *X*) aestu *ζη:*
 estum *V* 8 megentis *V: corr. r* mulle *X* 9 fecit *X*

CATVLLI

C

CAELIVS Aufilenum et Quintius Aufillenam
 flos Veronensum depereunt iuuenum,
 hic fratrem, ille sororem. hoc est, quod dicitur, illud
 fraternum uere dulce sodalicium.
 cui faueam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis 5
 perspecta ex igni est unica amicitia,
 cum uesana meas torreret flamma medullas.
 sis felix, Caeli, sis in amore potens.

CI

MVLTA per gentes et multa per aequora uectus
 aduenio has miseras, frater, ad inferias,
 ut te postremo donarem munere mortis
 et mutam nequiquam alloquerer cinerem.
 quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum, 5
 heu miser indigne frater adempte mihi,
 nunc tamen interea haec, prisco quae more parentum
 tradita sunt tristi munere ad inferias,
 accipe fraterno multum manantia fletu,
 atque in perpetuum, frater, aue atque uale. 10

CII

SI quicquam tacito commissum est fido ab amico,
 cuius sit penitus nota fides animi,
 meque esse inuenies illorum iure sacratum,
 Corneli, et factum me esse puta Arpocratem.

C I Gellius *O*, Caelius *X* aufilenum, -nam *V* 2 treonensum *O*,
 ueronensum *G*, trenorensium al. ueronensum *R* depereunt η : depereret
V (al. -ant *R*) 6 perspecta ζ : perfecta *V* ex igni *Scböll* (*sed ex uix*
recte), egregie *Baebrens*: est igitur *O*, est exigitur *G*, est igitur al. exigitur *R*
 CI 6 hei misero *Auantius*³ 7 hec *O*, hoc *X* priscoque *V*
 8 tristis munera *Lachmann*
 CII 1 amico *r*: antiquo *V*